

Sobre polícies i altres bèsties de mal pair!

written by Francesc Pomés Martorell | 10 de febrer de 2023

Reconec per endavant, després de dedicar tota la vida al servei públic com a docent, que sempre m'ha costat entendre que qualsevol persona normal es vulgui dedicar a ser policia, respectant a qui ho fa simplement per necessitat de tenir un treball o un altre. També l'ofici de professor té les seves contradiccions i limitacions, però tenim un marge de dissidència amb el poder polític força gran, esperit crític - se'ns hauria de pressuposar- i no portem armes. No ignoro pas respecte als cossos policials allò del servei al ciutadà o la persecució del crim, però fer-se policia en una societat en la qual el poder crea un relat en el qual es criminalitza la dissidència i la protesta i es persegueix principalment el criminals de baixa estofa, *roba-gallines* en va dir tot un president del tribunal Suprem, que més aviat haurien de tenir un tractament social i no policial, mentre s'ignora o es menysté els greus crims socials d'aquells que ens roben a tots, dia si i dia també, des del poder i les institucions, suposa com a mínim tenir un fetje que jo no tinc.

Ens hem acostumat a les contínues actuacions fora de mida d'uns cossos policials que ignoren el respecte als drets bàsics de les persones. Ho hem vist arreu del món, per exemplificar-ho només cal pensar en l'assassinat de negres als EE.UU. o els migrants morts al Tarajal o el nostre 1 d'Octubre. Que això passi arreu no hauria de treure importància al fet i, molt menys, justificar-ho.

És cert que la responsabilitat última és dels responsables polítics que els comanen, i que elegim entre tots/es, i per tant la primera responsabilitat és seva, ja què són els encarregats de reclutar-los, formar-los i establir les lleis i normes sota les quals actuen. Però també és cert que, per

deixadesa o volgudament, els cossos policials d'arreu acaben tenint una autonomia d'actuació, reforçada pel corporativisme, que escapa al control real dels dirigents polítics o la justícia. Qualsevol reforma policial seriosa ha de començar per aquí: control polític i judicial estret sobre qualsevol cos policial. Sense això ja podem fer lleis i normes, canviar els requisits d'accés o la formació que reben i fer veure que els excessos son puntuals i individuals, que no canviarem res.

A España només faltava l'anomenada [llei mordassa](#), que alguns encara no han tingut temps de derogar- i que ja tenia un precedent socialista amb l'anomenada llei Corcuera-, per augmentar la impunitat i la discrecionalitat que han vingut tenint des del franquisme. I de tot això no se n'escapen els Mossos, sobre els quals cal dir que actuen, com no podia ser d'una altra manera, com una autèntica policia colonial al servei de la judicatura i l'Estat espanyol. I dic que no podia ser d'una altra manera perquè, ho vulguem veure o no, totes les institucions catalanes són institucions autonòmiques de l'Estat espanyol i, com aquest no s'ha estat de demostrar, en darrera instància és ell qui en marca els límits. Cal recordar l'aplicació del 155, com han condicionat qui podia ser President de la Generalitat o no i fins a quan, de què es pot parlar o discutir al Parlament, de l'advocacia de la Generalitat actuant com a acusació contra independentistes, etc.? Potser ara s'entendrà allò que va dir el President Torra que l'autonomia era un dels obstacles per aconseguir la independència.

La recent introducció del delictes de [desordres públics agreujats](#) no fa més que ampliar el marge d'actuació de la policia i els jutjats contra qualsevol manifestació de protesta social oblidant interessadament que en una societat democràtica el conflicte forma part de la vida social. Sense conflictes no hi ha democràcia perquè són l'expressió de la vitalitat de la societat i dels diversos i inevitables interessos en lluita. Només els règims autoritaris pretenen

que no hi hagi conflictes, emprant per a això la repressió i no respectant els drets fonamentals de les persones.

Però tornant a la policia, hauríem de tenir en compte també tres constatacions sociològiques:

1.- No hi pot haver policia democràtica en un Estat, seré fi, amb greus mancances democràtiques. No és estrany, i no és pas un fenomen tan sols del nostre país, que els cossos policials siguin arreu un cau de grups feixistes o d'extrema dreta i, en els Estats occidentals, també del racisme. L'Estat espanyol, a més, no té una tradició de policia democràtica al servei dels ciutadans perquè pràcticament no té una tradició democràtica, sinó d'un Estat autoritari en el qual el paper principal de la policia ha estat reprimir al poble.

No oblidem tampoc que a Espanya els cossos policials han estat els executors del terrorisme d'Estat dels [GAL](#), que a part de les víctimes directes, ha deixat tocat de ple l'estat de dret i la pròpia concepció d'allò que ha de ser una policia democràtica.

La pandèmia de la Covid19 va reforçar a més el caràcter autoritari dels cossos policials donant-lis unes facultats que no els corresponien tal i com va constatar el propi Tribunal Constitucional espanyol [anul·lant les sancions](#) que varen imposar.

2.- No hi pot haver una policia al servei del ciutadà i els seus drets, en una societat on el respecte a l'opinió i les opcions dels altres no forma part de la cultura ciutadana predominant. Ens manca una cultura democràtica profunda i consolidada que ens faci entendre que les vulneracions de drets de qualsevol persona o grup ens afecten a tots i que tots ens hi hem d'oposar. I això no s'improvisa: ser ciutadà és una tasca constant i permanent. L'espionatge polític, com el [Catalangate](#), no hauria de ser un problema només dels qui l'han patit, sinó de tota la societat.

3.- El paper fonamental de la policia és mantenir l'ordre establert, és a dir, aquell ordre que assegura el manteniment d'un *status quo* social que afavoreix a unes determinades classes socials i el manteniment dels seus interessos i poder. La brutalitat policial no és un problema d'uns certs Estats, sinó un problema global perquè va lligat a això: el manteniment dels interessos dels poderosos a cada Estat. [Amnistia Internacional](#) ho ha constatat i proclama: «We need to make sure that police stop using force against the law, and that those who kill unlawfully are brought to account – no more excuses».

Pendents de l'aprovació o no al ple del Parlament de l'[Informe de la Comissió d'Estudi del Model Policial](#), sembla clar que al final no hi haurà un control extern sobre les actuacions dels Mossos i que, per tant, continuarem sense una real supervisió objectiva i externa. Una oportunitat perduda que demostra com els polítics de diferent signe són corresponsables d'unes actuacions policials que massa vegades atempten contra els drets de tothom.

Sabent això podem començar a discutir sobre models policials i socials diferents- haurien d'anar indistricablement lligades les dues coses- per abordar la conflictivitat i criminalitat, i plantejar-nos fins i tot la necessitat o no de mantenir el nombre d'efectius policials existents i com substituir-los o complementar-los amb polítiques socials. El demés és, com massa vegades fem, reaccionar només a la darrera ensulsiada policial i anar passant fins a la propera.

Si voleu, en parlem!